

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

C.N. de Jager (CU&SGP)

(d.d. 2 oktober 2019)

Nummer

3561

Onderwerp

Voorgenomen reis China najaar 2019

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 18 september vernamen wij tijdens de Informatiebijeenkomst Europese en internationale zaken dat er dit najaar een reis gepland staat naar China. Tijdens de bijeenkomst op 18 september zijn er vragen gesteld over wat er dan in zo'n bezoek aan de orde kan komen. Er zijn ook zorgen geuit over de wijze waarop China gebruik zou kunnen maken van opgedane kennis in Zuid-Holland, Nederland of vanuit Nederland.

Op 30 september werd in de Tweede Kamer de China strategie besproken. In het debat werd onder meer forse kritiek geuit op de China-strategie van het kabinet. Men vindt het onbegrijpelijk dat de strategie, waarin het kabinet voor de zomer het beleid ten aanzien van China uiteenzette, vrijwel niets vermeldt over de slechte mensenrechtensituatie in het land. Citaat (bron NOS) van het CDA-Kamerlid Van Helvert: "De schendingen van mensenrechten waar onder anderen Oeigoeren en christenen mee te maken hebben, zijn verschrikkelijk. Mensen worden in strafkampen gevangengehouden, er worden organen voor orgaanhandel afgenomen, gelovigen kunnen niet naar hun kerk. En dan staat er in de China-strategie een klein kopje waaronder je leest dat 'Chinezen andere waarden hebben dan wij'. Dat kan zo natuurlijk niet". Verder mist men een analyse van het kabinet over hoe Nederlandse bedrijven en burgers beschermd kunnen worden in de handel met China. Voor het volledig NOS bericht verwijs ik u naar <https://nos.nl/artikel/2303983-cda-en-d66-kraken-china-beleid-kabinet-om-verzwijgen-mensenrechten.html>

1. *Stelt Gedeputeerde Staten de schrijnende mensenrechtensituatie in China aan de orde? Zo ja, op welke wijze is dat gebeurd in voorgaande ontmoetingen met China. Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het onderwerp van mensenrechten wordt niet gemeden en de Nederlandse standpunten worden dan ook ter tafel gebracht. In de praktijk komt de situatie van de mensenrechten met name aan de orde tijdens informele momenten zoals diners en in persoonlijke contacten.

2. *Op welke wijze is momenteel geborgd dat China, door bijvoorbeeld het leveren van apparatuur, niet bij informatie kan komen die van belang kan zijn voor de veiligheid en concurrentiepositie van Zuid-Holland?*

Antwoord

Veiligheid en concurrentie zijn primair aangelegenheden van het Kabinet en van de bedrijven zelf. In de China notitie van het Kabinet is hierover het volgende opgenomen:

“Het kabinet wil oneerlijke handelspraktijken aanpakken en streeft naar meer evenwicht en meer wederkerigheid in de handelsrelatie met China. Daarnaast willen we voor bepaalde sleuteltechnologieën en kritieke grondstoffen niet afhankelijk worden van China, intellectueel eigendom beschermen, ongewenste technologieoverdracht vermijden en maken we risico’s verbonden aan investeringen beheersbaar.”

Onder meer door het beschermen van de eigen markt, het oprichten van een nieuwe governance structuur rondom veiligheid en economie, het screenen van buitenlandse investeringen en uitsluiten van deelname aan openbare aanbestedingen worden de veiligheid en concurrentiepositie geborgd.

Het Rijk heeft daarbij nadrukkelijk aangegeven om samen met de regionale overheden kennis en informatie met betrekking tot China te willen delen om op deze manier risico’s te beperken.

Specifiek met betrekking tot de Zuid-Hollandse missies naar China geldt dat het thema veiligheid op de volgende wijze aandacht krijgt:

In december 2017 heeft de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst de brochure “Op reis naar het buitenland: Veiligheidsrisico’s onderweg” uitgegeven. Voorafgaand en tijdens de missie wordt informatie over de veiligheid gedeeld met de delegatieleden. De brochure is standaard onderdeel van het missie boekje dat aan de deelnemers wordt verstrekt.

Ook de meereizende ambtenaren en bestuurders zijn op de hoogte van de risico’s en de maatregelen die door het Rijk worden voorgesteld op dit thema. Er worden specifieke maatregelen getroffen voor het gebruik van digitale apparatuur, zoals mobiele telefoons.

De bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid voor het volgen van de maatregelen en het wel of niet delen van informatie, alleen de Kamer en het Rijk kunnen bedrijven verbieden af te reizen of informatie te delen.

3. *Kunt u toelichten wat momenteel de zakelijke belangen zijn tussen China en Zuid-Holland? Wat is de ontwikkeling van de handelsbalans tussen China en Zuid-Holland?*

Antwoord

De relaties van de provincie met Chinese partners worden onderhouden op expliciet verzoek van het (Zuid-Hollandse) bedrijfsleven en sluiten aan op de vraag vanuit China. Aangezien de overheid in China veel meer bepaalt dan in onze samenleving, en dus ook vaak de directe of indirecte opdrachtgever is voor projecten, kan een bevriende Nederlandse decentrale overheid zeer instrumenteel zijn in het openen van deuren, het promoten van Nederlandse bedrijven en het wekken van vertrouwen bij de Chinese partner.

Over deze relaties tussen Chinese en Zuid-Hollandse partijen en de daarbij horende zakelijke belangen zijn geen specifieke cijfers bekend.

